

AUTYZM

Autyzm - zaburzenie rozwoju o charakterze neurologicznym.

U każdej osoby objawia się inaczej, dlatego specjaliści mówią o SPEKTRUM AUTYZMU.

Autyzm nie jest chorobą, ale innym sposobem odbierania świata i myślenia.

Osoby ze spektrum autyzmu **o wiele silniej niż inni ludzie** odbierają bodźce wzrokowe, słuchowe, zapachowe, czuciowe.

Autyzm może nie być widoczny w pierwszym momencie, zachowania nietypowe mogą być odbierane jako **bezczelne, niegrzeczne**.

Dzieci, młodzież, dorośli ze spektrum autyzmu często doświadczają **nietolerancji**.

Wiedza na temat spektrum autyzmu pomoże Ci **reagować we właściwy sposób**, nie oceniać, ale pomagać osobom ze spektrum autyzmu **bezkonfliktowo funkcjonować w otoczeniu**

MOŻLIWE ZACHOWANIA I REAKCJE OSÓB ZE SPEKTRUM AUTYZMU W ZAKRESIE:

KOMUNIKACJI I NAWIAZYWANIA KONTAKTU

- nie rozumie polecenia, komunikatu
- trudno mu skupić się na tym, co mówisz
- trudno mu wyrazić to, co myśli
- trudno mu utrzymywać kontakt wzrokowy

MOTORYKI

- klaszcze w ręce, macha rękami przed oczami, obraca się dookoła, podskakuje
- lubi tylko potrawy o określonym kolorze, konsystencji
- wyraża opór, lęk przed zmianą np. przed obcięciem włosów, wejściem do autobusu itp.
- krzyczy, zachowuje się agresywnie

DOZNAŃ ZMYŚLOWYCH

- zatyka uszy - dźwięki z otoczenia są dla niego o wiele za głośne
- nie lubi dotykać niektórych powierzchni, faktur
- boi się ruchomych schodów, suszarek do rąk w toaletach publicznych itp.
- wygłasza głośne komentarze np. *Tu śmierdzi*

JAK POMÓC? JAK REAGOWAĆ?

- **powtórz** komunikat - mów prostymi słowami
- mów **krótko, dosłownie**
- mów bez przenośni, przysłów, metafor
- zadawaj **krótkie**, konkretne pytania, aby pomóc wyrazić myśli danej osoby
- **staraj się** utrzymywać kontakt wzrokowy, ale nie wymagaj tego od osoby ze spektrum autyzmu

- nie dziw się, to są często **zachowania obronne** przed napływem bodźców ze środowiska
- **nie zmuszaj** do jedzenia „tego, co wszyscy”, zachęcaj, daj możliwość decydowania
- pokaż osobie ze spektrum, co będzie robione po kolei - **przedstaw plan działań**
- **zachowaj spokój**, nie krzycz, mów spokojnie, zachowaj bezpieczną odległość, stań bokiem

- jeśli możesz, **wycisz** przynajmniej na chwilę źródło dźwięku
- **nie zmuszaj** do dotykania, zakładania na siebie rzeczy, których nie chce dotykać
- jeśli to możliwe **wyłącz** suszarkę w toalecie, **zatrzymaj** ruchome schody, nie zmuszaj do wejścia, nie dziw się, że nie chce wejść
- jeśli nie możesz usunąć źródła zapachu, **nie komentuj**